

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.
Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:
OSOMOR KÁLMÁN.

Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete.

Budapesten az ország szék- (s fővárosában egy nagyszabású mozgalom indult meg, melynek célja »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« cím alatt oly testületet teremteni, mely szőlőszetünk jövőjének fejlődését helyezi kilátásba.

Nevezett egyesület körlevelekben hívja fel az ország nevesebb szőlészeit a belépésre.

A tagságot két irányban állapítja meg, alapító, és éves taghan.

Az alapító-tag az, aki egyszerre és mindenkorra 200 koronát lefizet. Évi tagsági díj 8 korona.

A szét küldött körlevélben élénken fel van sorolva a cél, melyért az egyesület életre kel. Elvannak mondva benne azok az előnyök, melyeket az Egyesület tagjai részére kilátásba helyez.

Miután az alakulás már megtörtént, most már a tagok toborzása állott előtérbe, s e célból küldetik szét az egész országba a felhívás.

Az ügy így nyilvánossá lévén, nemcsak jogunk van hozzá szólni; sőt több: kötelességünk is.

Hogy a társulásban rejlik az erő, az erőben a siker: az rég elösmert dolog. Ez okból társulnak az emberek, hogy amit egyeseknek nem sikerül keresztül vinni, vállvetett erővel segítségük dülő utra.

E célból alakultak az országban a gazdasági egyesületek. S hogy a gazdasági egyesületek a hozzájuk fűzött reményeknek megfeleltek: igazolja azoknak az egész országban lett elterjedtségük.

A gazdasági egyesületek működései a földművelést annyira elősegítették, hogy mint ilyen hasznos intézmények a kormány figyelmét is magukra vonták, és az elismerés abban nyilvánult, hogy a kormány a gazdasági egyesületeket, pláne közreműködő szervezetüknek elismerte, s hogy kitűzött nemes céljukat még jobban elérhessék: anyagi segélyekben részesítettek.

Az a fejlődött állattenyésztés, mely sok vidéken diszlik, a gazdasági egyesületek áldásos működésének is volna tekinthető; mert igaz ugyan, hogy a fejlődés stádiumát képező támogatás és segély a kormányé, de a kivitel és a segélynek czélszerű felhasználása a gazdasági egyesületek érdeme.

Sokat lehetne írni, beszélni a gazdasági egyesületek áldásdús működéséről, sok téren értek el üdvös sikereket, de jelen cikkünknek nem az a czélja, hogy a gazdasági egyesületek vívmányait soroljuk fel, csak például akartuk felemlíteni s igazolni azt, hogy az egyesülésben rejlő áldásdús eredmények nem maradnak el.

De felesleges a gazdasági egyesületek jelentőségét fejtegetni. Az országnak nincs oly vidéke, ahol ezek az áldásosan működő egyesületek sikerei feltalálhatók ne volnának.

Tehát ha a gazdasági egyesületek működésének sikerei nem maradtak el, nem fognak elmaradni a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé«-nek sikerei sem.

Maga az a körülmény, hogy az egyesülésben az erőhatalom majdnem feteslegessé teszi, hogy a nevezett egyesület szükségességét bővebben fejtegezzük; de mivel annak előnyöségéről megvagyunk győződve és ohajunk, hogy erős és nagy legyen, s mivel annak ereje és nagysága tagjainak létszámától függ, s így azért, hogy azok részére minél több tag gyűljék össze, a kapacitáció terére lépünk; s némileg részletezni kívánjuk az egyesület szükségességét

Vannak emberek, akik az ujitásokat hidegen szokták venni, ezek azt vetik ellenül, hogy a szőlészek országos egyesületének megalakítása nem oly elkerülhetlen. Ott vannak a gazdasági egyesületek, azok körében vannak megalkotva a szőlészeti-borászati osztályok. Azt mondják, ezek elég alkalmasak a szőlészek érdekeinek megvédésére.

Először is ezzel az ellenvetéssel legyünk tisztában.

A multban, mikor a szőlészet egész egyszerű volt, mikor

a szőlészettel foglalkozókat súlyos csapás nem érte, mikor legtöbb helyen a szőlészet csekély összegű befektetést kívánt, legtöbbeknél mellékfoglalkozás volt: akkor elégséges volt a gazdasági egyesületek kebelében alakult, sok helyen alig, vagy halványan működő szakosztály is. De manapság, midőn a szőlészet tudományos foglalkozás, amikor a befektetés legalább ötször annyi összeget vesz igénybe, mikor a szőlészek legnagyobb része filoxera által sújtva eladósodott, akkor a szőlészet fejlesztése, illetőleg a szőlőművelés öntudatos tanítása, a nagy befektetés kamatainak biztosítása, s a nehéz anyagi helyzet egyaránt megkívánja azt, hogy legyenek valakik, akik a művelés a kezelés terén felmerült, előnyöket nyilvánossá tegyék, a terhek megkönnyítését állandóan munkálják, szóval legyenek, akiknek egyedüli céljok és hivatások a szőlőművesek érdekeinek emelése.

Nem is lehet azt előre elgondolni, mi mennyi jót mennyi áldásosat lesz képes ez az Egyesület eszközölni! . . . .

Manapság a szőlészet érdekét a kormány és egypár időszaki lap képviseli

Az egyeseknek lehet ugyan helyes eszméjük a szőlőszők érdekei végett de azt megvalósítani képtelenek. Az egyesület hivatása azonban a helyes eszméket diadalra juttatni.

A szőlészek rendkívüli sok akadálylyal kell küzdeni szőlőjük és boraik értékesítésénél. Emelnek, emelhetnek panaszt, azok azonban gyengék lévén elhangzanak. Az egyesület ezeket mind nyilvántarthatja s addig foglalkozik velök míg, orvoslást nyernek.

Itt van egy óriási nagy kérdés. A termelők a szőlőfelujtást agrár-kölcsönnel eszközölték, s manapság bebizonyosodott, hogy az egy elviselhetlen teher.

Egyesek folyamodnak a rátafizetés kissebbitéseért s a visszafizetési határidő meghosszabbításáért: a kérvények ad grekas kalendras kerülnek. Az egyesület együttes föllépése a kormányt helyesebb elhatározásra bírja.

Szóval az egyesület létező életkérdés, azért tehát minden szőlész aki teheti legyen tagja.

8 korona egy évre nem a világ, az eredmény siker leend. Csak egy kívánni valót emlitek fel.

A kormány a gazdasági egyesületeket anyagi támogatásban részesíti, azért, mivel az ország lakosai jólétet munkálják.

Hogy a szőlészek egyesületét fogja-e támogatni: *csak igennel lehet válaszolni.*

De támogassa egyelőre azzal, hogy a *magyar szőlősgazdák országos egyletének* gyűlésére mérsékelt árú vasúti jegyeket adjon ki.

Ezzel a közönség részvételét a gyűléseken megkönnyíti, az érdeklődést fokozza, s a tagok szaporulatát eszközli.

Kivánatos volna tehát, ha az egyesület elnöksége ez irányu kedvezményt eszközölné ki, s arról a közönséget midőn tagsági belépés végett körlevélben felhivja: azt is tudomására hozza, hogy aki az egyesület gyűléseire utazik: az mérsékelt vasúti vitel díjat fizet.

Melyik ojtvány mibe kerül ?

Most, mikor a mohás ojtványokkal oly meglepő nagy sikereket lehet elérni, kérdésessé lehet tenni: mennyibe kerül ezer drb mohás-ojtvány? és kérdésbe lehet tenni azt, hogy mennyibe kerül egy ezer drb zöld ojtvány? s így a kettő egybevetve megbirálandó, hogy melyik készítése előnyösebb s melyik kerül kevesebbe?

Aki a mohás-ojtás készítésével szakszerűen nem foglalkozik, nem is tudja fel fogni azt a nagy sikert: amit azzal elérni lehet.

Én egész bátran és határozottan kijelentem, miszerint ha a mohás-ojtvány nem sikerül: a káros balsiker egyenesen a gazdának aki azt készítette, vagy e téren tapasztalatlanságának avagy a felületes munkáinak tudható be.

Mult évben többen panaszkodtak, hogy a mohás-ojtvány nem adott jó sikert: midőn azután a kivített bírálat tárgyává tettem: legtöbb sikertelenség okot már az előadottakból kibirtam okoskodni.

Egypár káros okot tanulság kedvéért elmondok.

Az egyiknél az alany vesszők éretlenek voltak.

No hát kilátott éretlen alanyvesszőből sikert?

Már az össze forradás nem sikerült. A nemes rész a mohában szépen kihajtott s az ember azt hitte: itt a siker óriási lesz. Lett volna is, de hát az alany nem lévén beérve, nem rendelkezett azon forrony képesséssel, mely a vessző összeforradáshoz, elkerülhetetlenül szükséges.

Ezt abból tudtam meg, mivel a nemes rész kihajtott, nemosak, de kellő forranyt is bocsájtott. Mivel azonban az alany azzal kellőképen nem rendelkezett: a nemes vessző metszlapja alólrul forranynyal lett befutva. Ez igazolta azt, hogy a nemes rész a tőle és nála szükséges kellekkel rendelkezett,

S hogy a forradás be nem állott: az ok ez alanyban volt keresendő.

Miután az alanynak csak két hibája lehet, az egyik a szikkadtság vagy elszáradás a másik az éretlenség.

Ha elszáradt lett volna, akkor a héja alatt a zöld rész nem lett volna kolstatálható. De hát a vessző éretlenségéből származott.

Ha egy szál vessző éretlen, akkor az egy nem forrad össze; ha mind éretlen, akkor mind nem forr össze. Innét van azután első sorban sok esetben a nagy balsiker.

Miután a mult évben az időjárás miatt sok vessző nem érett be: az idén nemét számtalan helyen fognak szomorkodni a balsiker miatt.

Ha az illetők azonban ezen sorokat olvassák: a balsiker okáról tisztában lesznek; s jövőre hasonló károsodástól megmenekülhetnek.

A balsiker oka lehet az alanyvesező túl szikkadtsága is.

A régi párosításnál a párosított vesszőket azonnal a földre rakták; s így ha kissé szikkadt volt is: ott a földben nedvességgel, különösen ha öntözték vagy megázott, tele szedte magát.

A mohásajtásnál ez másképen van. Az összepárosítás után a ládába szénpor közé jut. Itt tehát nagyobb nedvességgel kell birnia, a nemes vesszőnek is a vízben kell legalább 24 óráig állani, hogy így magát nedvességgel jobban tele szívassa; és a gőzkörben a ládában nagyobb ellenálló képessége legyen, a kiszáradást illetőleg. Mert igaz ugyan; hogy időközött meglehet ugyan a ládába rakott ojtványt öntözni; de a forradás bekezdése alatt a víz hozzájárulása a forrany megkemédsét hátráltatja.

Az is hiba tehát, ha valaki kiszáradt alany vagy nemes gallyat használ.

Sok esetben nagy hiba követtetik el az ojtás készítésénél is. Némelyik ojtó a nyelveket oly vékonyan vágja, hogy majd nem csak a vesszőhéja marad nyelvnek. Ily esetben első sorban az ojtvány összeállítására gyenge, s második sorban az a vékony nyelvecske nem bír és nem fog rendelkezni tudni az élet feltételeivel. Azzal, hogy a felvett nedvet tovább vezesse, hogy a forranyt kiképezze. Fő dolog tehát az, hogy a nyelvek lehető legmélyebben legyenek bent a vesszőben. Nem azt értem ez alatt, hogy a nyelvek metszése hosszú legyen. Sőt viszont arra kell törekedni, hogy a seb minél rövidebb és így a nyelv is rövidebb legyen. De azt értem, hogy a nyelv vastagabb legyen, azaz jobban a vessző közepe felé hatoljon.

Minél nagyobb a nyelv, annál erősebben áll az ojtvány; s mielőtt nagyobb test a nyelv: annál könnyebben vesszi fel és vezeti az éltető nedvet és képezi a forranyt.

Tehát egyik-másiknál a balsikert a nyelv vékonysága is okozta.

Voltak ismét, akik a hibát a ládába történt csomagolásnál követték el.

Egyik például azzal követte el a hibát, hogy a mohával szűken bánt. Már pedig a mohának a sikerre nézve óriási a hivatása.

A mohának az a hivatása, hogy a nedvességet fentartsa, — a ládába képzett gőzkört megóvja, — hogy a kül levegőt teljesen elzárja.

A kevés moha ezt nem eszközli; a vékony mohafal a fűtött szobában át szikkad, az átszikkadt moha falazaton a gőz elillan, és a vessző

szó kiszikadt. Sőt ha nem szikkadt is ki, de az élet fentartásához szükséges nedves kellék nincs meg, és a fejlődés gyorsításához az ugynevezett hajtathoz szükséges gőzkörrel telített meleg hiányzik.

Tehát a ládák alul-felül, és körül mohával erősen takarandók.

De jól tépett és minden idegen alkatrésztől megtisztított moha használható. Mert ha a moha földdel van telítve és az a ládába jön: akkor a benne levő föld a meleget elvonja; a hajtathoz lassabban halad.

Ha a moha között idegen alkatrészek vannak: akkor a moha össze tapadásában marad kívánni való; és így azokban, az idegen alkatrészek mellett képzett likakon a gőz elillan; a külső levegő bejut, s bekövetkezik a balsiker.

A szén minőségétől is sok függ, mely az elrakás alkalmával a vesszők közé hintetik.

Ennek a szénnek egészen lisztnek kell lenni. A szenet e célra alkalmas mozsárban vagy egyéb alkalmas edényben meg kell apróra törni; s amegtörés után megrostálni.

A szenet elég bőven kell a vesszőre hinteni, mert hát ez fogja képezni a földet, melyben a ládában gyökér képződik.

Aki a szenet nagy darabokban szórja közé: annak nem lesz sikere; mivel a nagy darabokban levő rész nem tapad a vesszőre.

Még a fűtésnél követtek el egyik-másik hibát. Volt aki ahogy csak birt, tűzelt. A bepakolt ládákat közel a kályhához tette.

Persze a fakadás a túl nagy melegben elszáradt; a sikernek pedig beharangoztak,

Egy másik meg azzal követte el a hibát, hogy a fűtéssel takarékoskodott. Az eredmény az lett, hogy a vegetáció lassan indult meg; lassu lett a hajtathoz, osekély lett a siker.

Ime látod-e türelmes olvasóm hogy egy fust alatt mindjárt hány hibát soroltam fel?

Ezekből az a tanulság, hogy nem elég az, ha valaki mohás ojtványt készít; de a fő dolog az, ha sikert is akar; hogy mindent öntudatosan végezzen.

E kis kitérés után menjünk át tulajdonképen célunkra a két ojtathoz egybevetéséből származó különbözetre.

Föltéve, hogy valaki a mohás-ojtvány készitést teljesen tudja és jól viszi keresztül, az illető számíthat egyre-másra 60 száztóli biztos sikerre.

Nézzük most mibe kerül:

1000 drb első osztályu ripária-portálist számítunk	16. —
3 ember egy nap alatt elkészit egyezer ojtványt; ezek fizetését 3 koronával véve, kerül	9. —

A moha szedés, annak széttépésére valamint a szén megtörésére minden ezer drb ojtványnál lehet számítani egy embert. Mivel ehhez olcsóbb ember is alkalmas, vegyük	2. —
--	------

Egy ember egy nap alatt elrak a ládába mohába 3000 drb ojtványt. Ehhez ismét ügyesebben ember kell

akinek fizetünk 3 korona napszámot; ezer drb ojtvány bepakolása kerül	— — — — —	1. —
Vessző előkészítésre, csapok vágására és egyéb előforduló dologra 1000 drbnál számítsunk egy olcsóbb embert	— — — — —	2. —
3 heti fűtés kell. Itt már a menyiségtől függ hogy mibe kerül. Mert egy szobában 20 ezer vagy többnek sem kell több fűtés mint 2—3000 darabnak; tehát vegyünk egy átlagot, ezer drb ojtvány fűtése 3 hét alatt legyen	— — — — —	3. —
A kirakás oskolába. Egy ezer drb ojtványt elrak négy ember, melyből egy 3 k., a többi 2 koronával számítva kerül	— — — — —	9. —
Egész nyáron át ezer drb ojtvány öntözése, kapálása, esetleg öntözése	— — — — —	6. —
Kiszedése	— — — — —	4. —
Földhasználatbér	— — — — —	2. —

Összesen: 54 kor.

Tehát ezer drb mohás-ojtvány készítése kerül 54 koronába. Tulajdonképen 600 drb gyökeres készjő egybeforrott ojtvány kerül 56 koronába.

S így egyezer drb fás gyökeres ojtvány kerül mintegy 90 koronába.

Ez a lehető legcsekélyebb eredmény. Ha azután a kivitel nagy gonddal készül: akkor lehet 70—80°/_o perzent is az eredmény: s ehhez képest az ojtvány kevesebbe kerül.

De vegyünk egy közép árát 100 koronát, mely összegből ezer drb ojtvány minden körülmények között kikerül. S vegyük az eladási árakat 200—240 koronát: a mohás-ojtvány az ügyes körültekintő öntudatos gazdának elég tisztességes hasznot nyújt.

S miután a mohás-ojtvány készítéséhez semmi nagy tudomány nem kell; s miután a mohás-ojtás sikerét semmi elemi csapás vagy véletlen külbefolyás nem hiusithatja meg, lehetetlen, hogy a szőlés közönség által nagyban nem vétessék igénybe.

Jelen cikkünkben elősoroltuk néhány okát a balsikernek; felszámítottuk a kiadást s így nyilvánvalóvá tettük, hogy mennyibe kerül egy ezer darab gyökeres fásajtás.

Czikkünknek eddig csak egyik célját értük el. De hát mint a czim is mutatja: mi egy összehasonlítást akarunk tenni a zöldajtás és fásajtás között, mert ezidő szerint a régi keletű fásajtást a zöldajtás majd nem az egész országban kiszorította; kiszorította pedig azért, mert a régi Richter-féle angolnyelves kötözött párosítás alig adott valami sikert; egyáltalában nem fizette ki magát.

Most tehát az a kérdés, vajjon ezen újabb műveletű mohás-ojtás szemben a zöldajtvánnyal kifizeti-e magát, és előnyös-e?

Ha úgy vesszük a dolgot, hogy ezer drb mohás ojtvány kerül 90 koronába, és miután ezer darab zöldajtványt 90—100 koronáért szélteben lehet kapni; beható gondolkozás és tapasztalat hiányában egyenesen reá lehetne mondani, hogy a zöld ojtványé az elsőség.

Pedig hát nem így van. Egész más számításnak kell helyet foglalni. Nevezetesen:

Egy 3 éves, és idősebb jó erőben levő ripária-portális tőkén egyre-másra lehet 4—5 drb zöldojtványt készíteni. Ez óriási szép siker, ha egy tőkén 4—5 ojtvány van egyre-másra. Tekintve, az időjárás befolyását a zöldojtvány sikerére, tekintve, hogy a zöldojtvány kivitele nagy ügyességet kíván, milyennel kevesen rendelkeznek, így a siker ezen okoknál fogva is szerfelett változó.

A 4--5 drb ojtvány egy tőkén csak oly esetben lehető, ha az időjárás kitünő és ha ojtó emberünk is hasonlóan igen ügyes. De hát ezek között a nehéz munkával foglalkozó emberek között hány perczent az, melyre a jelző alkalmazható? S így a mondott 4—5 drb zöldojtvány egy tőkén lehet ugyan, de csak is ritka esetben és rendkívüli körölmények között.

De hát vegyünk átlagosan a munkásokhoz és időjáráshoz mérten egyre-másra 3—4 ojtványt. Ez is szép eredmény.

Tegyük fel tehát, hogy egy tőkén megered 3—4 zöldojtvány, — de hát még ennek sok ellensége van

Össze törheti a szél, — jöhet oly időjárás, hogy nem érik be. Erre a kalamitásra is kell számítani, s így ezt is leszámítva egy tőkén egyre-másra vehetünk 3 drb ojtványt.

Könnyebb érthetőség és számításért vegyünk egy magyar hold területen 3200 drb ripária-portális szőlőt, mely ad 9600 mondjuk 10000 drb zöldojtványt.

Most nézzük meg mibe kerül ez a 10000 drb zöldojtvány? Először vegyünk egy hold szőlőföld értékének, beültetésének és karozásának egy évi kamatát

1400 k. után	--	--	—	98. —
A zöldojtvány készítésért szoktunk fizetni darabonként 4 fillért, esik érte	—	—	—	400. —

Egyéb kiadás nincs; miután a munkáltatás, a leszedés a 4 fillér darabonkénti árban benne van.

Tehát ezer drb zöldojtványt kerül	—	--	498 —
mondjuk 500 koronába.			

Aki itt megállna nagyot tévedne. Most jön még a tulajdonképeni számítás. Mert egy hold területű amerikai alany telepről lejön ugyan 10000 drb, zöldojtvány de egy ugyanannyi területről nem annyi fásajtáshoz alkalmas vessző szerezhető.

És éppen ezen fordul meg a számítás végeredménye.

Eddig tudunk annyit, hogy a zöldojtvány darabonként kerül a gazdának 5 fillérbe, a mohás fásajtás darabonként 10 fillérbe.

Egy 3 évet meghaladott alany tőkéről, ha az rendes tisztogatásban részesül: lehet számítani 5—6 szál hajtást. Egy jól kifejlődött hajtás ad 4 ojtványnak alkalmas alanyvesszőt; -- e szerint egy tőkén lehet számítani 20—24 ojtásra alkalmas vesszőt, de vegyünk 20 szálát, e szerint egy magyar hold 3200 tőkéről nyerünk 64000 drb ojtásra alkalmas vesszőt. De éretlenség czimen és egyéb hiba végett vesszünk el 4000 darabot, marad 60 ezer drb első osztályu vessző.

Tehát egy olyan területről, amelyen lehet 10 ezer drb zöldojtványt készíteni: nyerünk 60 ezer drb ojtásra alkalmas alanyt.

Ezen 60 ezer drb ojtvány elkészítve ad 60 % sikert, tehát 36 ezer drb fásojtványt.

36 ezer drb kész fásojtványt az eddigi számítás szerint drbja kerül mondjuk 3 fillérbe, az összes 60 ezer kerül 3000 koronába.

36000 drb ojtvány értéke ezre csak 200 koronával számítva 7200 korona.

Tehát ha egy hold területen termett ripária-portális alanyvesszőt benemesítünk ad 36 drb ojtványt, értéke 7200 k. Mivel pedig a kiadás

1. a készítés kezelése . . . . . 3000 k.
2. a telepre fektetett tőke kamata . . . . . 98 k.
3. a telep évi munkáltatás kezelése . . . . . 100 k.

4. vessző levágást és egyéb apró kiadásokat dusan te-
dezi a felmaradt II. oszt. alanyvessző, melynek értékére
nem veszünk fel semmit.

E szerint a kiadás . . . . . 3198 k.

Levonva a kiadás 3198 koronát, mondjunk a 3200 korona kiadást a bevételi összegből 7200 koronából, egy 1 magyar hold ripária portális erős telep a gazdának jövedelmezhet 4000 koronát.

Ha ugyan ez a terület zölden ojtatik be, mint mondom ad 100000 drb zöldojtványt.

Vegyük ezek árát ezrenként 100 koronával, értéke 10000 korona.

Ennek kiadása egyenként 5 fillért számítva 500 k. Ezek szerint 1 hold terület ad 1000 korona értékű zöldojtványt, melynek ha kiadását darabonként 5 fillérrel számítva levonjuk, tiszta hasznot ad 500 koronát.

Tehát egy magyar hold ripária-portális telep mohás ojtványnak feldolgozva ad 4000 korona tiszta jövedelmet. Igaz, hogy 3200 k. befektetéssel, melynek ha 7 százalék kamatát hozzá vesszük kitesz 224 koronát, így a tiszta haszon cirka 3800 korona; — míg ugyanezen telep zölden beosztva ad 500 korona hasznot, és leszámítva itt is a befektetési összeg 500 korona 7 százaléktól kamatot 35 k. e tiszta jövedelem marad 465 korona.

Ezekből az világlik ki, hogy a mohás fásojtvány készítése sokkal előnyösebb.

Megengedem, hogy azt itt felsorolt számítás néhol sántíthat, — mert hát vidékenként sem egyenlők a napszám viszonyok; a sikerek is sok esetben hullámznak; de hát hogy a két eljárás között a különbség mégis feltűntethető legyen: egy bizonyos összeget fel kellett venni. A felvett összegek pedig lehetőleg közel állanak a valósághoz.

De nemcsak ezt meglátja az olvasó ebből a cikkből, hogy a két eljárás között melyik az előnyösebb, de egyebet is és figyelmét erősen felhívja egy eddig erősen elhanyagolt körülményre.

Ez pedig az, hogy a szőlőművesek kevese foglalkozik azzal, hogy anyatelepet tartson fel; pedig mint a felsoroltakból látható: éppen nem ad kevesebb jövedelmet mint a szőlőtermelés.

A fentebbiek szerint egy hold szőlőtelep 50—60 ezer első osztályu szőlővesszőt ad, mely csak 12 koronájával számítva is 600—700 k. be-

vételt mondhatni jövedelmet ad; mert ami kiadások a telepre vannak, azok összegének bevételét a II. és III. osztályu szőlővesszők értékei fedezik.

Különösen az esetben fizeti ez ki magát, ha az illető akar maga szükségére, akár eladás céljából mohás-ajtványt akar készíttetni,

Hány gazda csak azért nem készített mohás-ajtványt, mivel alany-nyal nem rendelkezik. És ezért a pénzt kiadni sajnálja.

Az elmondottakat mindamellet így be nem zárhatom. Mert az eddigi elmondottakból az látszanék, mintha én a zöldajtástól el akarnék térni és másokat is el akarnék tétetni.

Igy felfogni a dolgot helytelen. Másként kell felfogni úgy, hogy a mohás fásajtás nagyobb hasznót ad nagyobb előnyt, különösen azért, mivel az esetleges elemi csapásoknak nincsen kitéve; — de e mellett a zöldajtás is nem megvetendő munkálat, sőt azt egyenesen a legmelegben ajánlom.

Mikor a zöldajtást készítjük: akkor arra reá érünk és időnkét jobban nem értékesíthetjük. Tehát a zöldajtástigeniskészíteni kell. Mert a mohás fásajtványokat akkor szoktuk készíteni, mikor a zöldajtással dolgozni nem lehet.

Tehát készítünk mohás fásajtványt, és készítünk zöldajtványt is.

A permetezésről.

A permetezés ideje maholnap elérkezik. Azonban nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az eddigi eljárásnál jobbat, előnyösebbet tudjunk ajánlani.

Tartozunk ennek kijelentésével, mivel a különböző az elárusítók és gyártók a boldogító szerek mellett szokottan ugyancsak ütik a nagy dobot.

Már pedig akárhogy ütik: a legjobb, a legolcsóbb, a legbiztosabb szer: a rézgálicz; gépek között pedig az elsőség a Vermorel illeti. Ezt mondtuk a múlt évben, ezt mondjuk most is.

Hirdetik ugyan, hogy most ujabban a Vermorel-féle gépet, utánozva magyar gyártmányként itthon nálunk állítják elő.

Majd meg nézzük minő lesz; de még eddig az elsőség mindig a Vermoleré!

Igaz, hogy mindeniknél drágább, igaz, hogy nem magyar gyártmány, de hát az is igaz, hogy szabályosan jól takarékosan csak azzal lehet permetezni.

A permetezésről még mindig az a tudásunk, hogy a peronospóra csak bizonyos hőfok mellett osakis akkor lép fel: amikor az éjszakák is átmelegszenek; s így a kisebb birtokosok az ellenség megérkeztét bevárhatják.

Mert ha például ma éjjel elég meleg a levegő, a peronospóra életre kel, s hogy pusztítani képes legyen, legalább 3—4 napra van szüksége.

Ennyi idő alatt pedig a kisebb szőlősgazda a védelemmel elkészülhet.

Ámde a ki szőlőjétől távol lakik, vagy a szőlője, a vinczellér bölcsességére van bízva: az ne várja be a veszélyt, de mihelyest a levéltet elég nagy, fogjon a permetezéshez.

Az a felfogás, hogy a permetezés a virágzáskor a gyümölcsképzést elősegíti: mese beszéd; - komédia.

Sőt nincs előnyére a virágzó szőlőnek az, ha a nedves harmat meglepi. De nem képes ez oly nagy bajt, ami végett virágzáskor permetezni egyáltalában nem volna szabad.

Mindamelletts hacsak teheti úgy intézze a gazda, hogy a permetezést virágzás előtt vagy után eszközölje.

Beteljesedett dolgok.

A múlt őszén sok gazda elkésett a zöldajtványok elrakásával, s a decemberi nagy hideg elfagyasztotta.

Számtalan volt, akik a felmaradt s így a megfagyott zöldajtványt mint használhatlant levágták és eldobták a száraz vesszők közé.

Már akkor elmondottam ez ügyben a nézetemet, s figyelmeztettem az ilyen károsult gazdákat, ne mondjanak le minden reményükről, mert a most elfagyottnak látszó zöldajtványból a fiók szemről még sok kihajthat.

Azt tanácsoltam: tavaszon a metszés alkalmával az ilyen zöldajtást metszék meg, kössék ki, a melyik később kihajt, azt döntsék el.

Aki kezen tanácsosmat elfogadták: hasznát vallották

Nekem is felmaradt 4000 db zöldajtványom; de én nem vágtam le. Megmetszettem, kikötöttem a kerőhöz, s május elején megkezdtem az eldöntését azoknak, amelyek kihajtottak.

Az eredmény az lett, hogy 1500 dbot döntöttünk le helyére. De mivel volt olyan tőke, a melyiken 2—3 zöldajtás is kihajtott, most az volt a kérdés: mit tegyünk a kihajtott feles zöldajtvánnyal?

Az egyik vélemény az volt, hogy mikor egyik zöldajtást a tőke képzésére állandó helyére eldönnyük: akkor a kihajtott feles zöldajtványt ne vágjuk le, de készítsünk belőle porbujtást. És őszel, mikor gyökereket ver, vegyük ki, s ültessük el más helyre.

A porbujtás akként készül, hogy a feles zöldajtványt a sor közepére huzzuk ki, s őszel a töről levágjuk és máshova használjuk.

Hát ezt is meglehet csinálni, de hát ez nagyon fáradságos, mert a porbujtás levágásánál nagyobb föld kimélésű munkát kell csinálni.

E helyet előnyösebbnek láttuk a feles vesszőt levágni: s azt ültetésnél felhasználni.

Csak hogy ezeknél a levágott ajtványoknál azonban a hajtások némelyiknél 20—30 cm. hosszúságuk is voltak. Tehát egészen más eljárás alá voltak veendőek, mint amelyek rendszeres viszonyok között nem voltak kihajtva.

Az így kihajtott és levágott feles zöldajtványokat a levágás után azonnal vízbe kell állítani, legkésőbb másnap el is kell ültetni.

Az ültetés előtt meg kell metszeni, le kell vágni a zöldgallyat egész az alsó szemig, s így kell elültetni; mert ha az egész zöldrészt meghagyjuk, akkor el vesz maga a vessző is; de ha egy szemre kurtítják vissza: akkor megmarad, s a meghagyott egy rügyből hajt ki tovább.

A fagy tudvalevőleg az anyaszemet elfagyasztja. Az anyaszem taplószinüvé lesz: de ha az egész rügyet erősen lekaparjuk: egy iczi-piczi kis zöldséget látunk. Ez a fiok szem; erről biztosan kifog hajtani.

Most már némelyek azon téves felfogással bírnak, hogy az ilyen fiok szem meddő hajtást hoz, s később sem lesz a tőke termő soha.

Ez nem áll; ezt a tapasztalat már régen megdöntötte. Egész bátran lehet tehát abban bizni, hogy az ilyen fiok rügyből fakadt szőlőtő éppen olyan termő tőke lesz mint a többi.

Caudálatos azok felfogása, akik azt hiszik, hogy az ilyen fiok szem nem hoz termést. — Ennek ellenkezőjét rögtön bebizonyítjuk.

A múltban midőn meg a régi szőlészet szerepelt, még az európai sima vesszőt ültettük, akkor is megtörtént számtalanszor, hogy az anyaszem a vesszőn elromlott; de azért a fiok szem kihajtott és egészen jó, rendes termő szőlő lett belőle.

De ha ékojtást csinálunk, ott is legtöbb esetben elromlik, s aratás felé elétör a fiok szem, amelyből a legszebb és legerősebb tőke leend.

Csak e két körülmény felsorolása eloszlat minden aggodalmat és megnyugtató ad arra nézve, hogy a télen át elfagyott zöldajtvány, ha a fiok szemről hajt ki: egészen jó termő szőlőt fog adni.

Egy füst alatt a jövőben leendő mihez tartás végett egy esetet említék fel.

Egyik gazda az őszel levágatta a zöldajtványait, és azt a rossz szokást követte, hogy a százával egybökött ojtványt a fészerbe vízbe helyezte.

A decemberi hideg ott találta, s persze a nagy hidegben a takaratlanul levő anya rügyek az ojtásokon elfagytak.

Latván ezt a gazda, hogy más tapasztalatlanságával visszaéljen: az ojtványokat eladásra a piacra kiállította. Persze a vevők felfedezték az anyarügy elfagyását s vevő nem jelentkezett.

Mit volt tennie? a 3000 drb elfagyott olasz-rizling zöldajtványt összesen 60 koronáért adta el.

A vevő az én tanácsomra a következőleg járt el.

A vesszőket ládába mohába bepakolta, mint a mohás-ojtványt szokták. Három hét eltelte után örömmel látta, hogy az ojtvány nemes része sok ojtványnál életre kelt.

Midőn elültetés végett azután kiszedte, kellemes meglepetés állott előtte, mert a 3000 drb elfagyott zöldajtványból 2220 drb a fiok szemről kihajtott nemcsak, sőt még némely része elég bő gyökérzetet is nyert.

Ezt a körülményt véssé elméjébe jól a gazda, s ha ojtványai elfagynának: hasonlóképen járjon el; nem bánja meg.

Apróságok.

A rupestris száraz kövér talajban megfizethetlen kincs. Ez az igazi hazája. Csakhogy a gazdának nagyon ébren kell különösen tavaszon lenni.

A rupezstrisnek az a tulajdonsága van, hogy ha már több éves ojtványültetés is, még mindig kihajt az ojtvány alanya. Azért tehát tavasszal a rupezstris tőke nyakát jó mélyen ki kell kapálni, és esetleg a elétörött alany hajtásokat el kell távolítani.

De ezt meg kell tenni az év folyamán többször is, mert a rupezstris ezt a tulajdonságát, hogy a föld alól hajtásaival elétör: hosszú éveken át megtartja.

A rupestrisre zölden ojtani pompásan és nagy sikerrel lehet. Csakhogy aki a rupezstrist zölden akarja benemesíteni, annak a hajtásokat meg kell gyomlálni. A gyomlálás abból áll, hogy első sorban a rupezstrist e sok feles hajtásától meg kell tisztítani; legföllebb 3–4 hajtást szabad meghagyni. Azután az így meghagyott hajtásokról a hónalj hajtásokat el kell távolítani. Mert a rupezstris minden hajtás hónaljain újból kihajt.

Csakis az így megtisztított rupezstris fog gyorsan fejlődni; s lesz belőle alapos alany a zöldajtáshoz.

A rupezstris fásan nem igen alkalmas az ojtásra. Olyan nagy sikert mint ripária-portálistzal ő vele elérni nem lehet.

Ezt is jó miheztartás végett tudni.

* * *

Szőlőfoltozás. Sok termő szőlőben láttam azt, hogy a vadvesszők el vannak csenevészede. Az imitt-amott előforduló vadvesszők oly vékony hajtásokat hoznak, hogy azok zölden be nem nemesíthetők; s így azután évről-évre ott a szőlők között hiába foglalják el a helyet.

Az a gazda, akinek a szőlőjében ilyen elcsenevészedett alany tőkék vannak, vegye azt radikális kúra alá.

Az ilyen elcsenevészedett alany tőkék leginkább abból származnak, hogy a tőkének sok apró egymás mellett levő fejezete van; szóval a vad vessző tőkéje el van ágas-bogasodva, el van öregedve, s ha itélet napjáig tartjuk is a szőlők között, nem fognak soha sem kellőképen megerősödni.

Nincs tehát mire várni. Az ilyen előregedett vadtőkéket ki kell vágni s valódi ripária-portális gyökeres vesszővel kell beültetni.

Jó kezelés mellett a tőke harmadik évre annyira megerősödik, hogy az zölden benemesíthető.

* * *

Vadvessző művelés. Az alany vesszőt ha póznák mellett nevelik a legcélszerűbb. De ezt kevesen eszközlik. Az alany vesszőt legtöbbször 5–6 sukkes karó mellett művelik.

Ha a gazda nem kíséri figyelemmel, az ilyen művelés mellett nagy a kár, mert ha a hajtás a karót meghaladja: az a karó felett egy ideig ide-oda hajlong, végre ha megnől eltörik.

Azért tehát nagy figyelmet kell reá fordítani, s a karónál magasabb szál hajtást, a szomszéd karóhoz kell kötni.

Ezt azonban csak úgy lehet keresztül vinni, ha az egyik karótól a másik karóig drótot vagy spárgát vonunk ki: s a karót meghaladó hajtást mielőtt eltörne; a spárgához vagy dróthoz kötjük.

Ha egyszer így ki van kötve azután többé nem törik el, de fekve fut az egyik karótól a másikra. Sokszor a 3—4 ik karóig is eljut.

Csak hogy ha az alany vesszéből nevezetesen mohás-fásajtást akarunk csinálni, akkor vigyázni kell arra, hogy a vesszőn a hajlás olyan helyre jusson, ahol el fog vágatni: mert ha erre figyelemmel nem lenénk: akkor temérdek vessző pocsékolás állana be a vessző elvágáskor; mert miután az erősen meghajlott alany vessző nem özélszerű a párosításra; ezt kikerülendő, sok vesszőt el kellene roncsolni.

Kérdések és feleletek.

Kérdés? Mi a tapasztalata szerkesztő úrnak: Karó nélkül lehet-e kezelni sikeresen szőlőt? Valaki azt tanácsolta, hogy a 3 éves alanyvessző szőlőtelepemet ne karóztassam fel, hagyjam azt földön futni, és jobban jövök ki?

D. J. Ó.

Felelet. A régi szőlészetet a legtöbb vidéken karó nélkül kezelték. Kevés vidéken karózták azokat. Ujabban azonban már karó nélkül nem művelik az ojtvány szőlőt. De nem is volna tanácsos, mert a szél sok kárt tenne benne.

Ami azonban az alany ripária-portális telepet illeti, azt ugyan szokták némelyek karó nélkül kezelni, úgy hogy a vesszőt a földön hagyják futni.

Azokban ez sem rendes állapot; mert az így kezelt telepet megművelni nem lehet; a fű a taraczk a telepet ellepi, és a vessző fejlődését is hátráltatja.

A múlt évben egy két holdas telepet én is így kezeltem. Igaz hogy egy kapáláson kívül semmi költségen nem volt reá, de azután el is füvesedett úgy, hogy most alig bírom kitisztítani a fütől.

Kérdés. Most legujabban azt hirdetik, hogy a szőlő kötözéshez jutta-fonalat használjunk. Én nem próbáltam. Kérem: előnyösebb-e az a rafiánál, vagy kukoricza szárnál?

K. S.

Felelet. A jutta-fonal erős tartós, olyan helyen ahol az idő olcsó két évben is lehet használni.

A jutta-fonal kilonként 90—100 fillérért meglehet venni. A raffia ára is körülbelül ez.

Ha tehát egy árban van akkor úgy látszik, hogy a fonal előnyösebb, mert annak minden része felhasználható, míg a rafiának vékony végét elszoktuk dobni; pedig hát a vételnél az is nyomja a súlyt.

Csak hogy a raffia felettébb könnyebb, s így hosszúságban felettébb sokkal többet ad ki. S így a kötés vele olcsóbbá is kerül.

Kün a szőlőben.

Rövid néhány nap mulva kezdetét veszi a zöldojtvány készítése. Arról manapság beszélni, hogy melyik eljárás jobb, nincs értelme. Legtöbb vidék már bizonyos eljárást honosított meg.

Vannak vidékek ahol párosítva ojtanak, s a siker elég nagy. Tehát minek iparkodnánk az illetőket más irányba terelni, hogy ne készítsék a zöldojtvány párosítással: a földolog azonban az legyen, hogy jó forradású legyen.

Mások a Laczay-féle ojtást kultiválják. Az is éppen olyan jó tőkét ad, csak az illetők elég szabatosan vigyék keresztül.

A nagy többség azonban a Ceyner-féle zöldojtással foglalkozik. Ez is kiválóan jónak bizonyult. Én sem az egyiknek, sem a másiknak nem adok előnyt; csak azt ítélem el: mikor valaki fás részben alant olt 1—2 hajtást — a többit meg lepusztítja.

Ezt a barbár eljárást elítélem.

Egy körülményre azonban figyelmeztetem a gazdát, arra, hogy egy és ugyanazon telepen egymásután két évben zölden ojtani nem célszerű; mert a tőkének a hajtása, az ismételt erőszakos visszacsönkítés és sok tisztogatás által fejlődésében megakadályoztatik, és a harmadik évben csenevész lesz.

Azért tehát aki a zöldojtást helyben leendő eldöntés végett készíti: az legkésőbb a második ojtás évében már döntse el; mert a harmadik évben gyenge fejlődésű hajtásokon silány zöldojtás leendő.

A téli fagy sok takaratlan tőke fejezetét tönkre tette. Ha a gazda azt látná, hogy a tőke alulról az alany vesszőt hajtja ki, ha június hó végeig a tőke feje nem hajt ki: akkor biztos lehet benne, hogy az ojtvány nemes része megfagyott. Ez esetben a nemes részt az ojtás helyén el kell távolítani; mert a tőke éltető nedvét az elhalt száraz tőkefaj felszívja, s így a kihajtott alany hajtását nem bírja kellőképen táplálni. De ha az elfagyott nemes részt eltávolítjuk: akkor az alany hajtása oly erőssé fejlődik, hogy még ez évben zölden benemesíthető ősszel eldönthető; s akkor a télen elfagyott tőke pótolva van.

A tőkék gyökerezésének ekkorra már meg kell lenni; ha meg nem volna: semmit sem szabad késni annak a keresztülvitelével.

Amint a hajtások kellő magasra fejlődtek azonnal meg kell kötni: nehogy a szél benne kárt tegyen.

Akinek sok szőlője van, hogy a permetezéssel el ne késsék: virágzás előtt is eszközölheti a permetezést; akinek kevesebb van; az várhat vele egész addig, a míg az éjjelek fölmelegszenek, ami úgy Juniushó vége felé szokott bekövetkezni.

Kapálni Orbán napja előtt nem tanácsos; mert egy hideg éjszaka után a felforgatott nedvesebb talajban a szőlőhajtásai előbb megfagynak.

A szőlőkben a karókat be kell igazgatni; a szőlőben levő gatz összeszedni, és a szőlővégre kihordatni nehogy a kapálásnál alkalmatlankodják.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására
a nagy üzem számára, 2 kitalato kosar-
ral vagy 1 kosárral

Bor, gyümölcsbor és gyümölcsnedv
sajtókat

kézihajtásra
Herkuiesnyomerő-
szerkezettel
fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs és szőlő-őrlőket, bogyzó-gépeket,

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III,

különlegességi gyár gyümölcserőltető gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

Nyomatott Sima Dávid könyvnyomdájában Gyöngyösön.